Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 1ης Μαρτίου 2012*

«Οδηγίες 91/439/ΕΟΚ και 2006/126/ΕΚ — Αμοιβαία αναγνώριση των αδειών οδηγήσεως — Άρνηση κράτους μέλους να αναγνωρίσει άδεια οδηγήσεως που χορήγησε άλλο κράτος μέλος σε πρόσωπο που δεν διαθέτει τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδηγήσεως δυνάμει της νομοθεσίας του πρώτου κράτους μέλους»

Στην υπόθεση C-467/10,

με αντικείμενο αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Gießen (Γερμανία) με απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Σεπτεμβρίου 2010, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης κατά του

Baris Akyüz,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. N. Cunha Rodrigues, πρόεδρο τμήματος, U. Lõhmus, A. Rosas (εισηγητή), A. Ó Caoimh και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak

γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 26ης Οκτωβρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο B. Akyüz, εκπροσωπούμενος από τον J. Häller, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και N. Graf Vitzthum,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον S. Varone, avvocato dello Stato,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. Braun και την N. Yerrell,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για τις άδειες οδηγήσεως (ΕΕ L 237, σ. 1), καθώς και των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδηγήσεως (ΕΕ L 403, σ. 18).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής δίκης κατά του B. Akyüz, Γερμανού υπηκόου, για τον λόγο ότι την 5η Δεκεμβρίου 2008 και την 1η Μαρτίου 2009 οδηγούσε επί γερμανικού εδάφους μηχανοκίνητο όχημα, χωρίς να κατέχει την απαιτούμενη προς τούτο άδεια οδηγήσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 91/439

3 Κατά την πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/439:

«εκτιμώντας ότι είναι ευκταίο, για τους σκοπούς της κοινής πολιτικής μεταφορών και για να βελτιωθεί η ασφάλεια της οδικής κυκλοφορίας καθώς και για να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των προσώπων που εγκαθίστανται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εξετάστηκαν για να πάρουν άδεια οδηγήσεως, να υπάρχει κοινοτικό υπόδειγμα των εθνικών αδειών οδηγήσεως που θα αναγνωρίζεται αμοιβαία από το κράτη μέλη χωρίς υποχρέωση αλλαγής».

4 Κατά την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/439, προκειμένου, να υπάρξει ανταπόκριση στις επιτακτικές ανάγκες της οδικής ασφάλειας, είναι αναγκαίος ο καθορισμός ελάχιστων προϋποθέσεων για τη χορήγηση της άδειας οδηγήσεως.

5 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προαναφερθείσας οδηγίας, «[τ]α κράτη μέλη αναγνωρίζουν αμοιβαία τις άδειες οδηγήσεως που εκδίδουν».

6 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/439 προβλέπει τα εξής:

«1. Η χορήγηση της αδείας οδηγήσεως προϋποθέτει επίσης:

α) επιτυχία σε δοκιμασία ελέγχου των ικανοτήτων και της συμπεριφοράς και σε δοκιμασία ελέγχου των γνώσεων, καθώς και πλήρωση των απαιτήσεων υγείας σύμφωνα με τις διατάξεις των παραρτημάτων ΙΙ και ΙΙΙ,

β) συνήθης διαμονή ή απόδειξη της σπουδαστικής ιδιότητας επί διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών στην επικράτεια του κράτους μέλους που χορηγεί την άδεια οδηγήσεως.»

7 Το άρθρο 8, παράγραφοι 2 και 4, της ίδιας οδηγίας προβλέπει:

«2. Με την επιφύλαξη της αρχής της εδαφικότητας όσον αφορά την ισχύ των ποινικών και αστυνομικών διατάξεών του, το κράτος μέλος συνήθης διαμονής μπορεί να εφαρμόσει στον κάτοχο άδειας οδηγήσεως η οποία έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, τις εθνικές του διατάξεις όσον αφορά τον περιορισμό, την αναστολή, την αφαίρεση ή την ακύρωση του δικαιώματος οδηγήσεως και, ενδεχομένως, να προβεί, για τους σκοπούς αυτούς, σε αντικατάσταση της άδειας αυτής.

[…]

4. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί να αναγνωρίσει σε πρόσωπο στο οποίο εφαρμόζεται, στο έδαφός του, ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, την ισχύ άδειας οδηγήσεως που έχει εκδώσει άλλο κράτος μέλος.

Επίσης, ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια οδηγήσεως σε υποψήφιο ο οποίος αποτελεί το αντικείμενο ενός τέτοιου μέτρου σε άλλο κράτος μέλος.»

Η οδηγία 2006/126

8 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, «[τ]α κράτη μέλη αναγνωρίζουν αμοιβαία τις άδειες οδηγήσεως που εκδίδουν».

9 Το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 5, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Η άδεια οδηγήσεως χορηγείται μόνο σε όσους υποψηφίους:

α) έχουν επιτύχει σε δοκιμασία ελέγχου των ικανοτήτων και της συμπεριφοράς και σε δοκιμασία ελέγχου των γνώσεων και πληρούν τις απαιτήσεις υγείας σύμφωνα με τις διατάξεις των Παραρτημάτων ΙΙ και ΙΙΙ·

[…]

ε) διαμένουν κανονικά στην επικράτεια του κράτους μέλους που χορηγεί την άδεια οδηγήσεως ή μπορούν να αποδείξουν ότι ακολουθούν εκεί σπουδές επί διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών.

[…]

5. […]

Με την επιφύλαξη του άρθρου 2, τα κράτη μέλη που εκδίδουν άδεια ασκούν τη δέουσα επιμέλεια για να εξασφαλίσουν ότι ένα άτομο πληροί τις προδιαγραφές που καθορίζονται στην παράγραφο 1 και εφαρμόζει τις εθνικές του διατάξεις περί ακύρωσης ή αφαίρεσης του δικαιώματος οδηγήσεως, εάν αποδειχθεί ότι μια άδεια έχει εκδοθεί χωρίς να πληρούνται οι προδιαγραφές.»

10 Το άρθρο 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 έχει ως εξής:

«Ένα κράτος μέλος αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ οποιασδήποτε άδειας οδηγήσεως έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος και έχει χορηγηθεί σε έναν υποψήφιο η άδεια οδηγήσεως του οποίου υπόκειται σε περιορισμούς, έχει ανασταλεί ή ανακληθεί στο πρώτο κράτος μέλος.

Ένα κράτος μέλος αρνείται να αναγνωρίσει σε πρόσωπο στο οποίο εφαρμόζεται, στο έδαφός του, ένα από τα μέτρα της παραγράφου 2, την ισχύ άδειας οδηγήσεως που έχει εκδώσει άλλο κράτος μέλος.

Ένα κράτος μέλος μπορεί επίσης να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια οδηγήσεως σε υποψήφιο, η άδεια του οποίου έχει ακυρωθεί σε άλλο κράτος μέλος.»

11 Το άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν το αργότερο έως τις 19 Ιανουαρίου 2011, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με το άρθρο 1, παράγραφος 1, το άρθρο 3, το άρθρο 4, παράγραφοι 1, 2, 3 και 4, στοιχεία β' έως ια', το άρθρο 6,

παράγραφοι 1, 2, στοιχεία α′, γ′, δ′ και ε′, το άρθρο 7, παράγραφοι 1, στοιχεία β′, γ′ και δ′, 2, 3 και 5, το άρθρο 8, το άρθρο 10, το άρθρο 13, το άρθρο 14, το άρθρο 15, καθώς και τα Παραρτήματα I, σημείο 2, II, σημείο 5.2 σχετικά με τις κατηγορίες A1, A2 και A, IV, V και VI. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

2. Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 19 Ιανουαρίου 2013.»

12 Το άρθρο 17, πρώτο εδάφιο, της ίδιας οδηγίας ορίζει:

«Η οδηγία 91/439/ΕΟΚ καταργείται από τις 19 Ιανουαρίου 2013, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες του Παραρτήματος VII, Μέρος Β, για τη μεταφορά της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.»

13 Το άρθρο 18 της οδηγίας 2006/126 έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, το άρθρο 5, το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο β′, το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α′, το άρθρο 9, το άρθρο 11, παράγραφοι 1, 3, 4, 5 και 6, το άρθρο 12, και τα Παραρτήματα I, II και III εφαρμόζονται από τις 19 Ιανουαρίου 2009.»

Η εθνική νομοθεσία

14 Το άρθρο 28, παράγραφοι 1, 4 και 5, της υπουργικής αποφάσεως για την πρόσβαση των ιδιωτών στην οδική κυκλοφορία (υπουργική απόφαση περί αδειών οδηγήσεως) [Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)], της 18ης Αυγούστου 1998 (*BGBl.* 1998 I, σ. 2214), ως είχε μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2009 (στο εξής: FeV), όριζε:

«1) Στους κατόχους ισχύουσας άδειας οδηγήσεως εντός της [Ευρωπαϊκής Ένωσης] ή του [Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)] που έχουν τη συνήθη διαμονή τους, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1 ή 2, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας επιτρέπεται —τηρουμένου του περιορισμού που προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 4— να οδηγούν στην ημεδαπή εντός των ορίων των δικαιωμάτων τους. Οι όροι που συνδέονται με τις αλλοδαπές άδειες οδηγήσεως τηρούνται και στην ημεδαπή. Οι διατάξεις της παρούσας υπουργικής αποφάσεως εφαρμόζονται στις εν λόγω άδειες οδηγήσεως, υπό την επιφύλαξη τυχόν αντίθετων διατάξεων.

[…]

(4) Δεν έχουν το δικαίωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 οι κάτοχοι αδείας οδηγήσεως της [Ενωσης] ή του ΕΟΧ, αν:

1. η άδεια τους χορηγήθηκε προσωρινά, είτε προς εκμάθηση είτε για άλλο λόγο,

2. κατά την έκδοσή της, είχαν τη συνήθη κατοικία τους στην ημεδαπή, εκτός αν έλαβαν την άδεια ως φοιτητές ή μαθητές κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, κατά τη διάρκεια διαμονής τουλάχιστον έξι μηνών,

3. η άδεια οδηγήσεως τους αφαιρέθηκε στη Γερμανία με δικαστική απόφαση περί προσωρινής ή οριστικής ανακλήσεως της άδειας οδηγήσεως ή με εκτελεστή διοικητική πράξη ή διοικητική πράξη που κατέστη απρόσβλητη· στους οποίους με πράξη που κατέστη απρόσβλητη δεν χορηγήθηκε άδεια οδηγήσεως· ή η άδεια οδηγήσεως δεν έχει ανακληθεί για τον μοναδικό λόγο ότι εν τω μεταξύ παραιτήθηκαν από αυτήν,

4. δεν επιτρέπεται να τους χορηγηθεί άδεια οδηγήσεως κατόπιν δικαστικής αποφάσεως η οποία κατέστη απρόσβλητη, ή

5. υπόκεινται στη Γερμανία, εντός του κράτους εκδόσεως της αδείας οδηγήσεως ή εντός του κράτους στο οποίο έχουν τη συνήθη διαμονή τους, σε απαγόρευση οδηγήσεως ή η άδεια οδήγησής τους αφαιρέθηκε σύμφωνα με το άρθρο 94 του Κώδικα ποινικής δικονομίας.

(5) Το δικαίωμα χρησιμοποιήσεως στη Γερμανία άδειας οδηγήσεως της [Ένωσης] ή του ΕΟΧ μετά την έκδοση μιας από τις αποφάσεις της παραγράφου 4, σημεία 3 και 4, χορηγείται κατόπιν αιτήσεως, εφόσον έχουν εκλείψει οι λόγοι για τους οποίους αφαιρέθηκε η άδεια οδηγήσεως ή αποκλείσθηκε το δικαίωμα να ζητηθεί άδεια οδηγήσεως. Το άρθρο 20, παράγραφοι 1 και 3, [της FeV] εφαρμόζεται κατ' αναλογία.»

15 Το άρθρο 28, παράγραφοι 1, 4 και 5, της FeV, όπως τελευταίως τροποποιήθηκε με την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2009 (*BGBl.* 2009 I, σ. 27), έχει ως σκοπό τη μεταφορά στη γερμανική έννομη τάξη του άρθρου 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126. Οι παράγραφοι 4 και 5 αντικαταστάθηκαν και έχουν ως εξής:

«4. Δεν έχουν το δικαίωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 οι κάτοχοι αδείας οδηγήσεως της [Ένωσης] ή του ΕΟΧ, αν:

[…]

2. αποδεικνύεται βάσει στοιχείων που αναγράφονται στην ίδια την άδεια οδηγήσεως ή άλλων αδιαμφισβήτητων στοιχείων προερχόμενων από το κράτος εκδόσεως, κατά την έκδοση της άδειας, ο κάτοχός της δεν είχε την συνήθη διαμονή του στην ημεδαπή, εκτός αν έλαβε την άδεια ως σπουδαστής ή μαθητής κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, κατά τη διάρκεια διαμονής τουλάχιστον έξι μηνών,

3. η άδεια οδηγήσεώς τους αφαιρέθηκε στη Γερμανία με δικαστική απόφαση περί προσωρινής ή οριστικής ανακλήσεως της άδειας οδηγήσεως ή με εκτελεστή διοικητική πράξη ή διοικητική πράξη που κατέστη απρόσβλητη· στους οποίους με πράξη που κατέστη απρόσβλητη δεν χορηγήθηκε άδεια οδηγήσεως· ή η άδεια οδηγήσεως δεν έχει ανακληθεί για τον μοναδικό λόγο ότι εν τω μεταξύ παραιτήθηκαν από αυτήν.

[…]

Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, σημεία 2 και 3, η διοικητική αρχή δύναται να εκδώσει πράξη διαπιστωτική της μη υπάρξεως δικαιώματος: η παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, εφαρμόζονται μόνον αν τα εν προκειμένω απαριθμούμενα μέτρα έχουν καταχωρισθεί στο κεντρικό μηχανογραφικό μητρώο παρακολούθησης των τροχαίων παραβάσεων και δεν έχουν ακυρωθεί κατά το άρθρο 29 του Κώδικα οδικής κυκλοφορίας (Straßenverkehrsgesetz).

5) Το δικαίωμα χρησιμοποιήσεως στη Γερμανία άδειας οδηγήσεως της [Ένωσης] ή του ΕΟΧ μετά την έκδοση μιας από τις αποφάσεις της παραγράφου 4, σημεία 3 και 4, χορηγείται κατόπιν αιτήσεως, εφόσον έχουν εκλείψει οι λόγοι για τους οποίους αφαιρέθηκε η άδεια οδηγήσεως ή τους αποκλείσθηκε το δικαίωμα να ζητήσουν άδεια οδηγήσεως. Η παράγραφος 4, τρίτη περίοδος, καθώς και το άρθρο 20, παράγραφοι 1 και 3, εφαρμόζονται κατ' αναλογία.»

16 Το άρθρο 21, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου για την οδική κυκλοφορία προβλέπει:

«(1) Τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως μέχρις ενός έτους ή με χρηματική ποινή,

1. όποιος οδηγεί όχημα με κινητήρα, χωρίς να έχει την απαιτούμενη προς τούτο άδεια οδηγήσεως

[...]».

Το ιστορικό της διαφοράς της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

17 Ο B. Akyüz, γεννηθείς το 1989, έχει ήδη καταδικασθεί πολλές φορές στο διάστημα 2004-2008, μεταξύ άλλων, για πρόκληση επικίνδυνης σωματικής βλάβης, οδήγηση χωρίς άδεια οδηγήσεως, συναυτουργία σε διακεκριμένη ληστεία καθώς και απειλή και εξύβριση.

18 Στις 4 Μαρτίου 2008 ο B. Akyüz υπέβαλε ενώπιον του Landrat des Wetteraukreises (πρόεδρο του τοπικού διαμερίσματος Wetterau, στο εξής: Landrat) αίτηση χορηγήσεως άδειας οδηγήσεως για οχήματα κατηγορίας B. Με το από 12 Ιουνίου 2008 έγγραφο, το Landrat εξάρτησε την έκδοση της άδειας οδηγήσεως από την προσκόμιση θετικής για τον αιτούντα ιατροψυχιατρικής γνωματεύσεως. Ο B. Akyüz υποβλήθηκε στην απαιτούμενη εξέταση. Στην από 8 Σεπτεμβρίου 2008 έκθεσή του ο πραγματογνώμονας, αφότου εξέτασε τον αιτούντα, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι ο ενδιαφερόμενος πληρούσε τους από σωματικής και πνευματικής απόψεως όρους για την ασφαλή οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος τύπου 1 (κατηγορίες B, L, M, S) στο δημόσιο οδικό δίκτυο. Κατά τον πραγματογνώμονα, υπήρχαν ενδείξεις αυξημένου κινδύνου εκδηλώσεως επιθετικής συμπεριφοράς εκ μέρους του εν λόγω αιτούντος.

19 Με την από 10 Σεπτεμβρίου 2008 απόφαση, που κατέστη απρόσβλητη, το Landrat απέρριψε την αίτηση χορηγήσεως άδειας οδηγήσεως, καθότι ο B. Akyüz δεν διέθετε τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδηγήσεως για την ασφαλή οδήγηση οχήματος.

20 Στις 24 Νοεμβρίου 2008 χορηγήθηκε στον B. Akyüz στην πόλη Děčín (Τσεχική Δημοκρατία) άδεια οδηγήσεως για οχήματα κατηγορίας B. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέσχε η γερμανική πρεσβεία στην Πράγα ούτε η αρμόδια για τους αλλοδαπούς αρχή ούτε η αστυνομία της Děčín ήταν σε θέση να διακριβώσουν ότι ο B. Akyüz διέμενε στην Τσεχική Δημοκρατία κατά την παραπάνω ημερομηνία. Κατά το από 6 Οκτωβρίου 2009 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της πρεσβείας, η εν λόγω υπηρεσία είχε στη διάθεσή της δήλωση μόνο για το διάστημα από την 1η Ιουνίου 2009 έως την 1η Δεκεμβρίου 2009. Η τσεχική άδεια οδηγήσεως του B. Akyüz εκδόθηκε στις 8 Ιουνίου 2009 στην Děčín. Εντούτοις, σύμφωνα με το φωτοαντίγραφο της εν λόγω άδειας οδηγήσεως, η άδεια είχε εκδοθεί για πρώτη φορά στις 24 Νοεμβρίου 2008.

21 Οι γερμανικές αρχές διαπίστωσαν ότι ο B. Akyüz οδηγούσε στη Γερμανία μηχανοκίνητα οχήματα στις 5 Δεκεμβρίου 2008 και την 1η Μαρτίου 2009.

22 Με την από 17 Δεκεμβρίου 2009 απόφαση το Amtsgericht Friedberg, δικάζον ως Jugendschöffengericht (δικαστήριο ανηλίκων), έκρινε τον B. Akyüz ένοχο για οδήγηση χωρίς άδεια κυκλοφορίας στις προαναφερθείσες δύο περιπτώσεις.

23 Ο B. Akyüz άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Landgericht Gießen.

24 Διατηρώντας αμφιβολίες, ιδίως, ως προς το κατά πόσον οι γερμανικές αρχές υποχρεούνται να αναγνωρίσουν την άδεια οδηγήσεως που οι αρμόδιες τσεχικές αρχές χορήγησαν στον B. Akyüz, στον βαθμό που οι αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας δεν του αφαίρεσαν την άδεια οδηγήσεως, αλλά απλώς απορρίφθηκε η χορήγηση άδειας οδηγήσεως στον ενδιαφερόμενο εντός του εν λόγω κράτους μέλους, το Landgericht Gießen αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Έχουν

α) το άρθρο 1, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφο[ι 2 και 4,] της οδηγίας 91/439 […],

β) το άρθρο 2, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 […]

την έννοια ότι:

1. απαγορεύουν σε κράτος μέλος (κράτος υποδοχής) να αρνηθεί να αναγνωρίσει στην επικράτειά του την άδεια οδηγήσεως που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος (κράτος εκδόσεως), αν πριν τη χορήγηση της άδειας οδηγήσεως στο κράτος εκδόσεως απορρίφθηκε στο κράτος υποδοχής η χορήγηση άδειας οδηγήσεως στον κάτοχο, επειδή αυτός δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας για την οδήγηση οχήματος·

2. σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, απαγορεύουν σε κράτος μέλος (κράτος υποδοχής) να αρνηθεί να αναγνωρίσει στην επικράτειά του την άδεια οδηγήσεως που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος (κράτος εκδόσεως), αν πριν τη χορήγηση της άδειας οδηγήσεως στο κράτος εκδόσεως απορρίφθηκε στο κράτος υποδοχής η χορήγηση άδειας οδηγήσεως στον κάτοχο, επειδή δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας οδηγήσεως οχήματος και βάσει στοιχείων που αναγράφονται στην ίδια την άδεια οδηγήσεως ή άλλων αδιαμφισβήτητων στοιχείων προερχόμενων από το κράτος εκδόσεως ή άλλων έγκυρων πληροφοριών, ειδικότερα τυχόν δεδομένων του ίδιου του κατόχου της άδειας οδηγήσεως ή περαιτέρω εξακριβωμένων πληροφοριών του κράτους μέλους υποδοχής, διαπιστώνεται ότι υφίσταται παράβαση του κανόνα της διαμονής του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, της οδηγίας 91/439 […] και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, της οδηγίας 2006/126 […]·

   — σε περίπτωση που οι ως άνω άλλες έγκυρες πληροφορίες, μεταξύ άλλων, στοιχεία που αναγράφονται στην ίδια την άδεια οδηγήσεως ή περαιτέρω εξακριβωμένες πληροφορίες του κράτους μέλους υποδοχής δεν επαρκούν: προέρχονται τα στοιχεία από το κράτος μέλος εκδόσεως κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, όταν διαβιβάζονται από το εν λόγω κράτος μέλος όχι ευθέως, αλλά μόνον εμμέσως, υπό τη μορφή γνωστοποιήσεως που βασίζεται στα προαναφερθέντα στοιχεία και πραγματοποιείται από τρίτους, και ιδίως από την πρεσβεία του κράτους μέλους υποδοχής στο κράτος μέλος εκδόσεως·

3. σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, απαγορεύουν σε κράτος μέλος (κράτος υποδοχής) να αρνηθεί να αναγνωρίσει στην επικράτειά του άδεια οδηγήσεως που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος (κράτος εκδόσεως), αν παρότι πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας οδηγήσεως στο κράτος εκδόσεως, εντούτοις διαπιστώνεται ότι σκοπός της διαμονής είναι αποκλειστικώς η απόκτηση άδειας οδηγήσεως και όχι κάποιος άλλος από τους σκοπούς που προστατεύει το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα οι θεμελιώδεις ελευθερίες της ΣΛΕΕ ή ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες (τουρισμός των αδειών οδηγήσεως);»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

25 Προκαταρκτικά, σκόπιμο είναι να διαπιστωθεί ότι τα ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο αφορούν την ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων, αφενός, της οδηγίας 91/439 και, αφετέρου, της οδηγίας 2006/126 που καταργεί και αντικαθιστά την εν λόγω οδηγία.

26 Επομένως, πρέπει να διευκρινιστεί σε ποιο βαθμό οι εν λόγω διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής στα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης.

27 Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, στην εν λόγω ένδικη διαφορά τυγχάνουν εφαρμογής μόνον οι διατάξεις της οδηγίας 91/439. Ειδικότερα, από την άδεια οδηγήσεως που απέκτησε στην Τσεχική Δημοκρατία ο B. Akyüz προκύπτει ότι η ημερομηνία εκδόσεως της άδειας αυτής είναι η 24η Νοεμβρίου 2008. Πάντως, κατά το άρθρο 18, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, το άρθρο 11, παράγραφος 4, αυτής εφαρμόζεται από τη 19η Ιανουαρίου 2009, ήτοι μετά την ημερομηνία εκδόσεως της εν λόγω άδειας. Η Επιτροπή φρονεί, αντιθέτως, ότι οι διατάξεις της οδηγίας 2006/126 τυγχάνουν εφαρμογής ως προς τη διαδρομή που πραγματοποίησε ο B. Akyüz στη Γερμανία την 1η Μαρτίου 2009.

28 Αφενός, από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία προκύπτει ότι οι διαδρομές που πραγματοποίησε ο B. Akyüz στη Γερμανία και προκάλεσαν την κύρια δίκη έλαβαν χώρα στις 5 Δεκεμβρίου 2008 και την 1η Μαρτίου 2009.

29 Αφετέρου, μολονότι και στην απόφαση περί παραπομπής η 8η Ιουνίου 2009 αναφέρεται ως η ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε στον B. Akyüz η τσεχική άδεια οδηγήσεως, σκόπιμο είναι, εντούτοις, να επισημανθεί ότι από την προαναφερθείσα απόφαση προκύπτει ότι σύμφωνα με το φωτοαντίγραφο της εν λόγω άδειας οδηγήσεως αυτή χορηγήθηκε για πρώτη φορά στις 24 Νοεμβρίου 2008.

30 Επομένως, οι αρμόδιες τσεχικές αρχές χορήγησαν στον B. Akyüz την επίμαχη άδεια οδηγήσεως στις 24 Νοεμβρίου 2008, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να επιβεβαιώσει. Στην περίπτωση, όμως, που η εν λόγω άδεια χορηγήθηκε μόλις στις 8 Ιουνίου 2009, τότε ο B. Akyüz δεν είχε στην κατοχή του τσεχική άδεια οδηγήσεως κατά την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν οι διαδρομές περί των οποίων πρόκειται στην κύρια δίκη και, επομένως, δεν τίθεται στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως ζήτημα αναγνωρίσεως άδειας χορηγηθείσας μετά τις διαδρομές αυτές.

31 Μολονότι η οδηγία 91/439 καταργείται από τη 19η Ιανουαρίου 2013, τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 τυγχάνουν εφαρμογής, δυνάμει του άρθρου της 18, δεύτερο εδάφιο, από τη 19η Ιανουαρίου 2009.

32 Διαπιστώνεται ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, εντούτοις, προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση αδειών οδηγήσεως που εκδίδουν τα κράτη μέλη. Εντούτοις, το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, αυτής ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν αναγνωρίζουν άδεια οδηγήσεως που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος και έχει χορηγηθεί σε υποψήφιο του οποίου η άδεια οδηγήσεως υπόκειται σε περιορισμούς, έχει ανασταλεί ή ανακληθεί, και τούτο ανεξαρτήτως του αν η συγκεκριμένη άδεια εκδόθηκε πριν την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη εφαρμοστέα η προαναφερθείσα διάταξη.

33 Συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής ratione temporis όσον αφορά τη δεύτερη διαδρομή που αποτέλεσε το αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης, ήτοι τη διαδρομή την οποία πραγματοποίησε ο B. Akyüz την 1η Μαρτίου 2009.

34 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξετασθούν τα ερωτήματα που έθεσε το αιτούν δικαστήριο υπό το πρίσμα τόσο των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 όσο και των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126.

Επί του πρώτου ερωτήματος

35 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν ο συνδυασμός των διατάξεων του άρθρου 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 καθώς και των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει προς αυτές νομοθεσία κράτους μέλους υποδοχής που προβλέπει τη δυνατότητα αρνήσεως αναγνωρίσεως στην επικράτειά του άδειας οδηγήσεως εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, σε περίπτωση που στον κάτοχο της εν λόγω άδειας δεν έχει μεν επιβληθεί κανένα μέτρο εκ μέρους του κράτους μέλους υποδοχής υπό την έννοια των εν λόγω άρθρων 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439 ή 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, αλλά έχει απορριφθεί στο εν λόγω κράτος η χορήγηση για πρώτη φορά άδειας οδηγήσεως, λόγω του ότι δεν πληρούνταν, κατά τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους, οι προϋποθέσεις της σωματικής και διανοητικής ικανότητας για την ασφαλή οδήγηση οχήματος.

36 Η Γερμανική Κυβέρνηση φρονεί ότι σε περίπτωση που απορρίπτεται για πρώτη φορά η χορήγηση αδείας οδηγήσεως για τον λόγο ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας για οδήγηση οχήματος, το να του επιτρέπεται η κυκλοφορία στο οδικό δίκτυο συνιστά κίνδυνο εξίσου σημαντικό με το να επιτρέπεται τέτοιου είδους πρόσβαση σε πρόσωπα από τα οποία αφαιρέθηκε η άδεια οδηγήσεως για ανάλογους λόγους. Κατά την εν λόγω κυβέρνηση, η έννοια της «αφαιρέσεως» πρέπει να νοείται υπό ευρεία έννοια, ώστε να καταλαμβάνει και την αρχική άρνηση χορηγήσεως άδειας οδηγήσεως.

37 Η εν λόγω κυβέρνηση επικαλείται ακόμη την ανάγκη συνεκτιμήσεως ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών του οδικού δικτύου, όπως το δικαίωμα στη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα, καθώς και το δικαίωμα ιδιοκτησίας, που κατοχυρώνουν επίσης τα άρθρα 2, 3 και 17 αντιστοίχως του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα οποία πρέπει να είναι συμβατές οι θεμελιώδεις ελευθερίες και τα οποία συνεπάγονται για τα κράτη μέλη την υποχρέωση να μην επιτρέπουν την κυκλοφορία στο οδικό δίκτυο της επικράτειάς τους οδηγού ως προς τον οποίο είναι μετά βεβαιότητας γνωστό ότι συνιστά σημαντικό κίνδυνο για τους λοιπούς χρήστες.

38 Η Επιτροπή προσθέτει ότι οσάκις απορρίπτεται για πρώτη φορά η χορήγηση σε πρόσωπο άδειας οδηγήσεως για λόγους οι οποίοι, αν επρόκειτο για άδεια οδηγήσεως που είχε χορηγηθεί προηγουμένως, θα συνεπάγονταν τον περιορισμό, την αφαίρεση ή την ακύρωση αυτής, το εν λόγω πρόσωπο πρέπει να υφίσταται την ίδια μεταχείριση με τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις προαναφερθείσες περιπτώσεις. Επιπλέον, το γεγονός αυτό δεν συνιστά λόγο για την προνομιακή αντιμετώπιση του εν λόγω ατόμου όσον αφορά τα εφαρμοστέα μέτρα στον τόπο διαμονής του ή προκειμένου να μην επιτρέπεται στα κράτη μέλη ή να μην υποχρεώνονται τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τα προβλεπόμενα περιοριστικά μέτρα όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή των μέτρων αυτών.

39 Η Ιταλική Κυβέρνηση επισημαίνει, αντιθέτως, ότι στο πρώτο ερώτημα που έθεσε το αιτούν δικαστήριο ουδόλως γίνεται μνεία στο κριτήριο της «συνήθους διαμονής». Μολονότι προσβλέπει σε εξελικτική ερμηνεία των κανόνων του δικαίου της Ένωσης, βάσει της οποίας θα ήταν δυνατή η άρνηση αναγνωρίσεως άδειας που χορηγήθηκε υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, η εν λόγω κυβέρνηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 καθώς και αυτές των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 δεν επιτρέπουν προφανώς τέτοιου είδους άρνηση.

40 Συναφώς, σκόπιμο είναι να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439 προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση, χωρίς διατυπώσεις, των αδειών οδηγήσεως που εκδίδουν τα κράτη μέλη. Η διάταξη αυτή επιβάλλει στα κράτη μέλη σαφή και συγκεκριμένη υποχρέωση, η οποία δεν αφήνει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να θεσπίσουν προκειμένου να συμμορφωθούν προς αυτήν (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 19ης Φεβρουαρίου 2009, C-321/07, Schwarz, Συλλογή 2009, σ. I-1113, σκέψη 75, και της

19ης Μαΐου 2011, C-184/10, Grasser, Συλλογή 2011, σ. I-4057, σκέψη 19). Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ίδιο ισχύει όσον αφορά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, το γράμμα του οποίου είναι πανομοιότυπο με αυτό του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439.

41 Στο κράτος μέλος εκδόσεως εναπόκειται να διαπιστώσει αν πληρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως οι σχετικές με τη διαμονή και με την ικανότητα οδηγήσεως που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/439, και, ως εκ τούτου, αν η χορήγηση της άδειας οδηγήσεως είναι δικαιολογημένη (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Schwarz, σκέψη 76, και Grasser, σκέψη 20).

42 Εφόσον οι αρχές ενός κράτους μέλους έχουν χορηγήσει άδεια οδηγήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/439, τα λοιπά κράτη μέλη δεν δικαιούνται να εξετάσουν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως που προβλέπει η οδηγία αυτή. Συγκεκριμένα, η κατοχή άδειας οδηγήσεως που έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος πρέπει να θεωρείται ως απόδειξη ότι ο κάτοχος της άδειας αυτής πληρούσε, κατά τον χρόνο εκδόσεως, τις προϋποθέσεις αυτές (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσες αποφάσεις Schwarz, σκέψη 77, και Grasser, σκέψη 21).

43 Το άρθρο 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 παρέχει, όμως, στα κράτη μέλη τη δυνατότητα, υπό ορισμένες περιστάσεις και ιδίως για λόγους οδικής ασφάλειας, να επικαλούνται τις εθνικές τους διατάξεις περί περιορισμού, αναστολής, αφαιρέσεως και ακυρώσεως της άδειας οδηγήσεως έναντι κάθε κατόχου άδειας με συνήθη διαμονή στο έδαφός τους (απόφαση Schwarz, προπαρατεθείσα, σκέψη 79).

44 Συγκεκριμένα, το άρθρο 8, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 91/439 επιτρέπει στα κράτη μέλη να αρνούνται να αναγνωρίζουν την ισχύ άδειας οδηγήσεως που αποκτήθηκε σε άλλο κράτος μέλος από πρόσωπο στο οποίο έχει επιβληθεί, στο πρώτο κράτος μέλος, μέτρο περιορισμού, αναστολής, αφαιρέσεως ή ακυρώσεως του δικαιώματος οδηγήσεως. Το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 προβλέπει με τη σειρά του ότι ένα κράτος μέλος υποχρεούται να μην αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδηγήσεως που απέκτησε σε άλλο κράτος μέλος πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκε στην επικράτεια του πρώτου κράτους μέλους μέτρο περιορισμού, αναστολής ή αφαιρέσεως του δικαιώματος οδηγήσεως.

45 Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει επανειλημμένως ότι η δυνατότητα που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439 συνιστά παρέκκλιση από τη γενική αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των αδειών οδηγήσεως και, ως εκ τούτου, πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 20ής Νοεμβρίου 2008, C-1/07, Weber, Συλλογή 2008, σ. I-8571, σκέψη 29, Schwarz, προπαρατεθείσα, σκέψη 84, και διάταξη της 2ας Δεκεμβρίου 2010, C-334/09, Scheffler, Συλλογή 2010, σ. I-12379, σκέψη 63).

46 Πράγματι, οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση αναγνωρίσεως χωρίς διατυπώσεις των αδειών οδηγήσεως που εξέδωσαν τα κράτη μέλη, που συμβιβάζουν την αρχή αυτή με την αρχή της οδικής ασφάλειας, δεν μπορούν να κατανοούνται ευρέως, διότι, άλλως, θα καθίσταται άνευ αντικειμένου η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των αδειών οδηγήσεως που εκδόθηκαν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την οδηγία 91/439 (βλ., υπό την έννοια αυτή, διατάξεις της 9ης Ιουλίου 2009, C-445/08, Wierer, σκέψη 52, και Scheffler, προπαρατεθείσα, σκέψη 63).

47 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η άρνηση χορηγήσεως για πρώτη φορά της άδειας οδηγήσεως δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των περιπτώσεων που μπορούν να έχουν ως συνέπεια τη μη αναγνώριση από κράτος μέλος άδειας οδηγήσεως χορηγηθείσας σε άλλο κράτος μέλος κατά τα άρθρα 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439 και 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126.

48 Επισημαίνεται ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Γερμανική Κυβέρνηση προέβαλε, κατ' ουσίαν, ότι αν η άρνηση κράτους μέλους να χορηγήσει για πρώτη φορά άδεια οδηγήσεως στηρίζεται σε σοβαρούς λόγους που αφορούν την ικανότητα οδηγήσεως, μη προβλεπόμενους από την οδηγία

91/439, όπως η δυνάμει υψηλή επιθετικότητα του αιτούντος, το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν υποχρεούται να αναγνωρίσει άδεια οδηγήσεως που χορήγησε μεταγενέστερα στον ενδιαφερόμενο άλλο κράτος μέλος.

49 Εξάλλου, κατά την εν λόγω κυβέρνηση, για να μπορεί να αναγνωρισθεί η άδεια οδηγήσεως που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος μετά την άρνηση χορηγήσεως για πρώτη φορά άδειας οδηγήσεως στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής, είναι αναγκαίο, προτού το δεύτερο κράτος μέλος χορηγήσει άδεια οδηγήσεως στον ενδιαφερόμενο, να πληροφορηθεί από το κράτος μέλος υποδοχής τους λόγους που οδήγησαν στην άρνηση της εκδόσεως και να ελέγξει αν οι συγκεκριμένοι λόγοι έχουν εκλείψει.

50 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

51 Ειδικότερα, επιβάλλεται ευθύς εξαρχής η διαπίστωση ότι, καίτοι η άρνηση χορηγήσεως για πρώτη φορά άδειας οδηγήσεως μπορεί ασφαλώς να βασίζεται εν μέρει στη συμπεριφορά του αιτούντος, εντούτοις, τέτοιου είδους άρνηση, που λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας, δεν μπορεί να συνιστά, εν αντιθέσει προς τις περιπτώσεις που προβλέπουν τα άρθρα 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 και 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, κύρωση παραβάσεως που διέπραξε ο εν λόγω αιτών.

52 Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι η χορήγηση για πρώτη φορά άδειας οδηγήσεως μπορεί να απορριφθεί για λόγους διαφορετικούς από αυτούς που δικαιολογούν τον περιορισμό, την αναστολή, την αφαίρεση ή την ακύρωση της άδειας οδηγήσεως.

53 Συναφώς, από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/439 και την όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2006/126 προκύπτει ότι αυτές εναρμονίζουν απλώς τις εθνικές διατάξεις σχετικά με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί άδεια οδηγήσεως. Επομένως επιτρέπεται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις.

54 Όσον αφορά τη σωματική και τη διανοητική ικανότητα οδηγήσεως, το Δικαστήριο υπογράμμισε το γεγονός ότι, κατά το σημείο 5 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 91/439, ένα κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει, για κάθε χορήγηση άδειας οδηγήσεως, ιατρική εξέταση αυστηρότερη από τις αναφερόμενες στο εν λόγω παράρτημα δεν επηρεάζει την υποχρέωση του κράτους μέλους αυτού να αναγνωρίζει τις άδειες οδηγήσεως που έχουν εκδοθεί από τα άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με την ίδια οδηγία (βλ. απόφαση της 26ης Ιουνίου 2008, C-329/06 και C-343/06, Wiedemann και Funk, Συλλογή 2008, σ. I-4635, σκέψη 53).

55 Επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι η λύση που προκρίνει η Γερμανική Κυβέρνηση προϋποθέτει εξέταση λόγων τους οποίους δεν προβλέπουν η οδηγία 91/439 ή η οδηγία 2006/126 και τους οποίους επικαλείται κράτος μέλος για να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια οδηγήσεως, προκειμένου να προσδιοριστούν οι λόγοι που μπορούν να έχουν ως συνέπεια την άρνηση του συγκεκριμένου κράτους να αναγνωρίσει άδεια οδηγήσεως που χορηγήθηκε μεταγενέστερα σε άλλο κράτος μέλος. Η δυνατότητα κράτους μέλους να αρνηθεί να αναγνωρίσει άδεια οδηγήσεως χορηγηθείσα σε άλλο κράτος μέλος εξαρτάται επομένως από τη σοβαρότητα του λόγου, που δεν προβλέπει η οδηγία 91/439 ή η οδηγία 2006/126, βάσει της οποίας απορρίφθηκε η χορήγηση για πρώτη φορά άδειας οδηγήσεως στο πρώτο κράτος μέλος. Ελλείψει σχετικών προβλέψεων στις οδηγίες 91/439 και 2006/126, τέτοιου είδους λύση δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

56 Αφετέρου, το να επιτρέπεται στο κράτος μέλος υποδοχής να μην αναγνωρίζει άδεια οδηγήσεως που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος, για τον λόγο ότι το πρώτο κράτος μέλος αρνήθηκε να χορηγήσει για πρώτη φορά άδεια οδηγήσεως στον κάτοχο της συγκεκριμένης άδειας και ότι το κράτος μέλος που εξέδωσε την άδεια δεν ήλεγξε αν έχουν εκλείψει οι λόγοι που οδήγησαν στην προαναφερθείσα άρνηση χορηγήσεως, θα είχε ως αποτέλεσμα το κράτος μέλος που έχει θέσει τις αυστηρότερες

προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας οδηγήσεως να μπορεί να ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να τηρούν τα άλλα κράτη μέλη προκειμένου οι άδειες οδηγήσεως που αυτά χορηγούν να μπορούν να αναγνωρίζονται στην επικράτειά του.

57 Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το να γίνει δεκτό ότι ένα κράτος μέλος δικαιούται να στηρίζεται στις εθνικές του διατάξεις για να αντιτάσσεται επ' αόριστον στην αναγνώριση της αδείας που εξέδωσε άλλο κράτος μέλος ισοδυναμεί με άρνηση της ίδιας της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των αδειών οδηγήσεως, που συνιστά το ουσιώδες μέρος του συστήματος που τέθηκε σε εφαρμογή με την οδηγία 91/439 (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-476/01, Kapper, Συλλογή 2004, σ. I-5205, σκέψη 77, και διάταξη της 28ης Σεπτεμβρίου 2006, C-340/05, Kremer, σκέψη 30).

58 Από το σύνολο των προπαρατεθεισών εκτιμήσεων προκύπτει ότι άρνηση χορηγήσεως για πρώτη φορά άδειας οδηγήσεως δεν μπορεί να εξομοιώνεται με τις περιπτώσεις που προβλέπουν τα άρθρα 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126, οι οποίες μπορούν να έχουν ως συνέπεια τη μη αναγνώριση από κράτος μέλος άδειας οδηγήσεως εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος.

59 Λαμβανομένων υπόψη των προπαρατεθέντων, στο πρώτο ερώτημα σκόπιμο είναι να δοθεί η απάντηση ότι αντιβαίνει στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 καθώς και αυτές των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 ρύθμιση κράτους μέλους υποδοχής που παρέχει σε αυτό τη δυνατότητα να αρνείται να αναγνωρίζει στην επικράτειά του άδεια οδηγήσεως που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος, οσάκις το κράτος μέλος υποδοχής δεν επέβαλε στον κάτοχο της εν λόγω άδειας κανένα μέτρο υπό την έννοια των άρθρων 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439 ή 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, αλλά αρνήθηκε να του χορηγήσει για πρώτη φορά άδεια χορηγήσεως για τον λόγο ότι δεν διέθετε, δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους, τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδηγήσεως οχήματος.

Επί του δεύτερου και τρίτου ερωτήματος

60 Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα, τα οποία είναι σκόπιμο να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσία, να διευκρινισθεί αν αντιβαίνει, επίσης, προς τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 καθώς και των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 άρνηση αναγνωρίσεως, όπως η προαναφερθείσα στην προηγούμενη σκέψη, αφενός, οσάκις αποδεικνύεται επιπλέον, βάσει των εξακριβωμένων πληροφοριών του κράτους εκδόσεως, όχι ευθέως αλλά μόνον εμμέσως, υπό τη μορφή κοινοποιήσεως βασισμένης σε πληροφορίες του κράτους μέλους εκδόσεως και πραγματοποιούμενης από τρίτους, ιδίως από τις υπηρεσίες της πρεσβείας του κράτους μέλους υποδοχής στο κράτος μέλος εκδόσεως, ότι ο κάτοχος της άδειας οδηγήσεως δεν πληρούσε την προϋπόθεση της συνήθους διαμονής υπό την έννοια των άρθρων 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 91/439 ή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της οδηγίας 2006/126 κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω άδειας κατά τη χορήγηση της εν λόγω αδείας και, αφετέρου, οσάκις οι τυπικές προϋποθέσεις χορηγήσεως της άδειας αυτής στο κράτος μέλος εκδόσεως πληρούνταν ασφαλώς, αλλά αποδεικνύεται ότι αποκλειστικός σκοπός της διαμονής του αιτούντος στο δεύτερο κράτος ήταν η απόκτηση της επίμαχης άδειας οδηγήσεως.

61 Αρκεί να υπομνησθεί ότι, όπως διατείνεται η Γερμανική Κυβέρνηση, η μη τήρηση του όρου της συνήθους διαμονής κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 91/439 αρκεί αφ' εαυτής για να δικαιολογήσει την άρνηση κράτους μέλους να αναγνωρίσει άδεια οδηγήσεως εκδοθείσα από άλλο κράτος μέλος (βλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, C-224/10, Apelt, Συλλογή 2011, σ. I-9601, σκέψη 34).

62 Ειδικότερα, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα άρθρα 1, παράγραφος 2, 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', καθώς και το άρθρο 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 δεν απαγορεύουν στο κράτος μέλος υποδοχής να αρνείται να αναγνωρίζει άδεια οδηγήσεως που εκδόθηκε από άλλο κράτος μέλος, σε περίπτωση που αποδεικνύεται, όχι βάσει πληροφοριών που διαθέτει το κράτος μέλος υποδοχής, αλλά στοιχείων που αναγράφονται στην ίδια την άδεια οδηγήσεως ή άλλων αδιαμφισβήτητων στοιχείων που προέρχονται από το κράτος μέλος εκδόσεως, ότι η προϋπόθεση της διαμονής που επιβάλλει το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 91/439 δεν πληρούνταν (βλ., κατ' αυτή την έννοια, προπαρατεθείσες αποφάσεις Wiedemann και Funk, σκέψη 72, καθώς και Grasser, σκέψη 33).

63 Όπως ήδη απεφάνθη το Δικαστήριο στη σκέψη 33 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Grasser, το γεγονός ότι το κράτος μέλος υποδοχής δεν επέβαλε στον δικαιούχο της εν λόγω άδειας κανένα μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας στερείται εν προκειμένω σημασίας.

64 Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν και για τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 όσον αφορά τη μη τήρηση της προϋποθέσεως της συνήθους διαμονής.

65 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 46 της παρούσας αποφάσεως, η εν λόγω εξαίρεση από την υποχρέωση αναγνωρίσεως, χωρίς διατυπώσεις, των αδειών οδηγήσεως που εξέδωσαν τα κράτη μέλη, η οποία συμβιβάζει την αρχή αυτή με την αρχή της οδικής ασφάλειας, δεν μπορεί να νοείται ευρέως, διότι άλλως θα καθίστατο άνευ αντικειμένου η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα διάταξη Wierer, σκέψη 52).

66 Απαρίθμηση, όπως αυτή που αναφέρεται στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως, των πηγών πληροφορήσεως στις οποίες μπορεί να βασίσει το κράτος μέλος υποδοχής την άρνηση αναγνωρίσεως άδειας οδηγήσεως που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να προσφύγει στην αμοιβαία αρωγή ούτε τη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών που προβλέπουν τα άρθρα 12, παράγραφος 3, της οδηγίας 91/439 και 15 της οδηγίας 2006/126, είναι συνεπώς περιοριστική και εξαντλητική (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα διάταξη Wierer, σκέψη 53).

67 Για να μπορεί μια πληροφορία να χαρακτηρισθεί ως αδιαμφισβήτητο στοιχείο που προέρχεται από το κράτος μέλος εκδόσεως και πιστοποιεί ότι ο κάτοχος της άδειας οδηγήσεως δεν είχε τη διαμονή του στο δεύτερο αυτό κράτος κατά τον χρόνο εκδόσεως της άδειας οδηγήσεως, είναι σημαντικό να προέρχεται από αρχή του εν λόγω κράτους μέλους.

68 Από τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις προκύπτει ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, αν οι γερμανικές αρχές έχουν στη διάθεσή τους αδιαμφισβήτητες πληροφορίες προερχόμενες από τις τσεχικές αρχές εκ των οποίων να προκύπτει ότι ο B. Akyüz δεν είχε την συνήθη διαμονή του στην Τσεχική Δημοκρατία κατά τον χρόνο εκδόσεως της άδειας οδηγήσεως από το εν λόγω κράτος μέλος, νομίμως μπορούν να αρνηθούν να αναγνωρίσουν την επίμαχη άδεια. Αντιβαίνει προς την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως η άρνηση αναγνωρίσεως που βασίζεται σε οποιαδήποτε άλλη πληροφορία (βλ., κατ' αυτή την έννοια, προπαρατεθείσα διάταξη Wierer, σκέψη 59).

69 Συναφώς, δεν αποκλείεται πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους οι αρχές καταχωρίσεως του πληθυσμού του κράτους μέλους εκδόσεως να μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιου είδους πληροφορίες (προπαρατεθείσα διάταξη Wierer, σκέψη 61).

70 Αντιθέτως, οι επεξηγήσεις ή οι πληροφορίες που ο κάτοχος άδειας παρέσχε κατά τη διάρκεια διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας προς εκπλήρωση υποχρεώσεως συνεργασίας που υπέχει δυνάμει του εθνικού δικαίου του κράτους μέλους υποδοχής δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται αδιαμφισβήτητα στοιχεία προερχόμενα από το κράτος μέλος εκδόσεως που πιστοποιούν ότι ο κάτοχος δεν είχε τη διαμονή του στο δεύτερο αυτό κράτος κατά τον χρόνο χορηγήσεως της άδειάς του οδηγήσεως (προπαρατεθείσα διάταξη Wierer, σκέψη 54).

71 Το γεγονός ότι οι πληροφορίες διαβιβάζονται από το κράτος μέλος της εκδόσεως στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής όχι ευθέως, αλλά μόνον εμμέσως, υπό τη μορφή γνωστοποιήσεως εκ μέρους τρίτων, δεν μπορεί προφανώς, αυτό καθαυτό, να αποκλείσει ότι οι εν λόγω πληροφορίες είναι δυνατό να προέρχονται από το κράτος μέλος της εκδόσεως, εφόσον προέρχονται από αρχή του κράτους εκδόσεως.

72 Συνεπώς, όπως υποστηρίζει η Γερμανική Κυβέρνηση και, κατ' ουσίαν, η Επιτροπή, εκ μόνου του λόγου ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής ζητούν από τους εκπροσωπούντες αυτές φορείς στο κράτος μέλος εκδόσεως να παρέμβουν, προκειμένου να αποσπάσουν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εκδόσεως τέτοιου είδους πληροφορίες, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες αυτές δεν προέρχονται από το δεύτερο αυτό κράτος.

73 Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να επαληθεύσει αν οι πληροφορίες που αποκτώνται υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης μπορούν να χαρακτηρισθούν πληροφορίες που προέρχονται από το κράτος μέλος της εκδόσεως.

74 Ανά περίπτωση, στο εν λόγω δικαστήριο εναπόκειται ακόμη να αξιολογήσει τις ως άνω πληροφορίες και να αποτιμήσει αν συνιστούν αδιαμφισβήτητα στοιχεία, τα οποία πιστοποιούν ότι ο κάτοχος της άδειας οδηγήσεως δεν είχε τη συνήθη διαμονή του στην επικράτεια του κράτους μέλους χορηγήσεως κατά την απόκτηση του άδειας οδηγήσεώς του.

75 Στο πλαίσιο της εν λόγω εκτιμήσεως των πληροφοριών που προέρχονται από το κράτος μέλος εκδόσεως και τις οποίες έχει στη διάθεσή του, το αιτούν δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη όλες τις περιστάσεις της ένδικης διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Μπορεί, μεταξύ άλλων, να λάβει υπόψη το ενδεχόμενο να προκύπτει από τις πληροφορίες που προέρχονται από το κράτος μέλος εκδόσεως ότι η παρουσία του κατόχου της άδειας οδηγήσεως στην επικράτεια του εν λόγω κράτους διήρκεσε πολύ λίγο και ότι διέμενε μόνον εικονικώς στην επικράτεια αυτού, αποβλέποντας αποκλειστικώς στο να αποφύγει την εφαρμογή των αυστηρότερων προϋποθέσεων που προβλέπονται για τη χορήγηση άδειας οδηγήσεως στο κράτος μέλος της πραγματικής του διαμονής.

76 Σκόπιμο είναι, εντούτοις, να υπογραμμισθεί ότι, δεδομένου ότι είναι συμφυές προς την άσκηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών που παρέχει η Συνθήκη στους πολίτες της Ένωσης με το άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και αναγνωρίζουν οι οδηγίες 91/439 και 2006/126, το γεγονός ότι ο κάτοχος άδειας οδηγήσεως εγκαταστάθηκε σε άλλο κράτος μέλος, αποβλέποντας στο να τύχει εφαρμογής σε αυτόν λιγότερο περιοριστική νομοθεσία όσον αφορά τις προϋποθέσεις χορηγήσεώς του άδειας οδηγήσεως (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 9ης Μαρτίου 1999, C-212/97, Centros, Συλλογή 1999, σ. I-01459, σκέψη 27), δεν αποδεικνύει, αυτό καθεαυτό, ότι δεν πληρούται η προϋπόθεση της συνήθους διαμονής που προβλέπουν αντιστοίχως τα άρθρα 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', και 7, παράγραφος 1, στοιχείο ε', των εν λόγω οδηγιών, γεγονός που θα δικαιολογούσε την άρνηση ενός κράτους μέλους να αναγνωρίσει την άδεια οδηγήσεως που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος.

77 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439 καθώς και αυτές των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 έχουν την έννοια ότι δεν αντιβαίνει προς αυτές ρύθμιση του κράτους μέλους υποδοχής που του παρέχει τη δυνατότητα να αρνείται να αναγνωρίσει στην επικράτειά του άδεια οδηγήσεως που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος σε περίπτωση που αποδεικνύεται, βάσει αδιαμφισβήτητων στοιχείων προερχόμενων από το κράτος μέλος εκδόσεως, ότι ο κάτοχος της άδειας οδηγήσεως δεν πληρούσε κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω άδειας την προϋπόθεση της συνήθους διαμονής που προβλέπουν τα άρθρα 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 91/439 και 7, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της οδηγίας 2006/126. Συναφώς, εκ μόνου του λόγου ότι το κράτος μέλος εκδόσεως διαβιβάζει τα συγκεκριμένα στοιχεία στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής όχι ευθέως αλλά μόνον εμμέσως, υπό τη μορφή κοινοποιήσεως εκ μέρους

τρίτων, δεν μπορεί θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες αυτές δεν προέρχονται από το κράτος μέλος εκδόσεως, εφόσον προέρχονται από αρχή του εν λόγω κράτους μέλους. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να επαληθεύσει αν οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης μπορούν να χαρακτηρίζονται ως πληροφορίες προερχόμενες από το κράτος μέλος εκδόσεως, καθώς και, ανά περίπτωση, να αξιολογήσει, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των περιστάσεων της κύριας δίκης, αν συνιστούν αδιαμφισβήτητα στοιχεία, που πιστοποιούν ότι ο κάτοχος της άδειας δεν είχε τη συνήθη του διαμονή στην επικράτεια του δεύτερου κράτους κατά τον χρόνο εκδόσεως της άδειας οδηγήσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

78 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Αντιβαίνει στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 8, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για τις άδειες οδηγήσεως, καθώς και των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδηγήσεως, ρύθμιση κράτους μέλους υποδοχής που παρέχει σε αυτό τη δυνατότητα να αρνείται να αναγνωρίζει στην επικράτειά του άδεια οδηγήσεως που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος, οσάκις το κράτος μέλος υποδοχής δεν επέβαλε στον κάτοχο της εν λόγω άδειας κανένα μέτρο υπό την έννοια των άρθρων 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439 ή 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, αλλά αρνήθηκε να του χορηγήσει για πρώτη φορά άδεια χορηγήσεως για τον λόγο ότι δεν διέθετε, δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους, τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδηγήσεως οχήματος.

2) Οι ως άνω συνδυασμένες διατάξεις έχουν την έννοια ότι δεν αντιβαίνει προς αυτές ρύθμιση του κράτους μέλους υποδοχής που του παρέχει τη δυνατότητα να αρνείται να αναγνωρίσει στην επικράτειά του άδεια οδηγήσεως που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος σε περίπτωση που αποδεικνύεται, βάσει αδιαμφισβήτητων στοιχείων προερχόμενων από το κράτος μέλος εκδόσεως, ότι ο κάτοχος της άδειας οδηγήσεως δεν πληρούσε κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω άδειας την προϋπόθεση της συνήθους διαμονής που προβλέπουν τα άρθρα 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 91/439 και 7, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της οδηγίας 2006/126. Συναφώς, εκ μόνου του λόγου ότι το κράτος μέλος εκδόσεως διαβιβάζει τα συγκεκριμένα στοιχεία στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής όχι ευθέως αλλά μόνον εμμέσως, υπό τη μορφή κοινοποιήσεως εκ μέρους τρίτων, δεν μπορεί θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες αυτές δεν προέρχονται από το κράτος μέλος εκδόσεως, εφόσον προέρχονται από αρχή του εν λόγω κράτους.

Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να επαληθεύσει αν οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης μπορούν να χαρακτηρίζονται ως πληροφορίες προερχόμενες από το κράτος μέλος εκδόσεως, καθώς και, ανά περίπτωση, να αξιολογήσει, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των περιστάσεων της κύριας δίκης, αν συνιστούν αδιαμφισβήτητα στοιχεία, που πιστοποιούν ότι ο κάτοχος της άδειας δεν είχε τη συνήθη διαμονή του στην επικράτεια του δεύτερου κράτους κατά τον χρόνο εκδόσεως της άδειας οδηγήσεως.

(υπογραφές)